

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 86/2015-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. marca 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ing. Miroslavom Kadúcom, Vajanského 40/7673, Trnava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžo 42/2014 z 1. júla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou sa usiluje o zrušenie uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Sžo 42/2014 z 1. júla 2014, ktorým potvrdil uznesenie Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 S 285/2012-34 z 24. apríla 2013 o zastavení konania o preskúmanie zákonnosti uznesenia vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) č. 178 z 9. mája 2012 z dôvodu nedostatku jeho právomoci konať o žalobe podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uvádzal, že vláda pri vydávaní uznesenia č. 178 z 9. mája 2012, ktorým ho odvolala z funkcie predsedu Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, konala nielen ako vrcholný orgán verejnej moci v zmysle čl. 108 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ale zároveň ako ďalšia právnická osoba, ktorej zákon zveruje rozhodovanie o právach žalobcu v oblasti verejnej (štátnej) správy v zmysle § 244 ods. 2 OSP, preto jej rozhodnutie mali všeobecné súdy meritórne (vecne) preskúmať, najmä keď v čase podania žaloby na súde ešte nebol známy nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 478/2011 z 21. júna 2012, ktorým ustálil svoju judikatúru tak, že preskúmanie zákonnosti uznesení vlády bude patriť do jeho výlučnej právomoci. Do tohto momentu bolo povinnosťou všeobecných súdov poskytnúť sťažovateľovi súdnu ochranu spočívajúcu v preskúmaní uznesenia vlády, ktorá konala aj ako správny orgán. Sťažovateľ naostatok dodal, že uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 458/2013 z 26. septembra 2013, ktorým bola jeho sťažnosť odmietnutá ako oneskorene podaná, nemalo priamy súvis s konaním pred všeobecnými súdmi, ktorých rozhodnutie je predmetom tejto sťažnosti.

3. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom sťažnosti, napadnutými uzneseniami všeobecných súdov a uznesením ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 458/2013 dospel k záveru, že posudzovaná ústavná sťažnosť nie je opodstatnená.

4. Vo vzťahu k prejednávanej veci je nutné zdôrazniť, že úlohou ústavného súdu je len ochrana ústavnosti (čl. 124 ústavy), a nie kontrola „bežnej“ zákonnosti. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený na prieskum správnosti aplikácie „jednoduchého“ práva. Do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov môže zasiahnuť iba vtedy, ak boli právoplatným rozhodnutím týchto orgánov verejnej moci porušené sťažovateľove základné práva či slobody chránené ústavným poriadkom Slovenskej republiky, pretože základné práva a slobody vymedzujú nielen rámec normatívneho obsahu aplikovaných právnych noriem, ale tiež rámec ich ústavne konformnej interpretácie a aplikácie. Súdny právneho štátu chrániace individuálne ľudské práva a slobody sú ústavou zaviazané premyslieť dôsledky svojich rozhodnutí, zohľadňovať svoj predchádzajúci postup, dbať na vynutiteľnosť vydávaných rozhodnutí a neposudzovať vec len z hľadiska izolovaného výkladu jedného ustanovenia.

5. Ústavou zaručené právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces garantuje jednotlivcovi možnosť domáhať sa ustanoveným postupom ochrany svojich práv pred nezávislým a nestranným súdom, prípadne pred iným orgánom. Prítom tento postup na ochranu práv jednotlivca už nie je upravený na úrovni ústavného poriadku, ale v procesných predpisoch podústavného práva (OSP, TP, ZÚS, SP a p.), ktoré kogentne určujú okrem iného to, aké procesné prostriedky a za akých podmienok možno v rôznych situáciách uplatniť. Ústavný súd to vykladá materiálne, teda v tom zmysle, že záleží na faktickom naplnení obsahu práva na súdnu ochranu, a je vedľajšie, či reálne je ochrana poskytovaná na úseku súdnictva všeobecného alebo ústavného; ide len o to, aby dobrodenie súdneho prieskumu bolo zachované. Stanovené tak bežne – a nutne – bývajú i lehoty pre uplatnenie jednotlivých procesných prostriedkov, čo vo všeobecnosti predstavuje celkom legitímne obmedzenie práva na spravodlivý proces, resp. jeho zložky – práva na prístup na súd. Pokiaľ však jednotlivec takto stanovený postup dodrží a súd napriek tomu odmietne sa jeho podaním zaoberať a o jeho práve rozhodnúť, dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces, resp. k ústavne neprípustnému odopretiu spravodlivosti (*denegationi iustitiae*).

6. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu sa od vynesenia uznesenia sp. zn. IV. ÚS 46/2011 zo 17. februára 2011 (teda rok a pol skôr, než sťažovateľom spomínaný nález sp. zn. IV. ÚS 478/2011 z 21. júna 2012), ktorým sa riešila otázka odvolania člena Súdnej rady Slovenskej republiky vládou, ustálila na tom, že proti rozhodnutiam vlády Slovenskej republiky, Národnej rady Slovenskej republiky a prezidenta Slovenskej republiky je možné podať priamo ústavnú sťažnosť podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde (I. ÚS 454/2012, III. ÚS 571/2014, III. ÚS 578/2012, III. ÚS 427/2012 ap.).

7. Sťažovateľ túto možnosť využil, keď návrhom podaným na ústavnom súde 30. júla 2013 žiadal od tohto súdu poskytnúť ochranu svojim ústavným právam podľa čl. 46 ods. 1 ústavy pred uznesením vlády čl. 178 z 9. mája 2012; tento návrh však bol uznesením ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 458/2013 z 26. septembra 2013 odmietnutý ako oneskorene podaný. Primárnym pochybením, ktoré v dôsledku prispelo k vyhodnoteniu sťažovateľovho návrhu ústavným súdom ako oneskoreného, teda došlo u samotného sťažovateľa (*vigilantibus iura scripta sunt*). V slobodnej spoločnosti je predovšetkým vecou nositeľov práv, aby si svoje práva hájili včas a starali sa o ne. Preto nositeľ práv si musí byť vedomý toho, že podcenením či zanedbaním tejto ochrany, či svojou ľahostajnosťou k ochrane svojich práv nemôže náhradne a s úspechom požadovať ochranu týchto svojich práv na všeobecnom súde.

8. Všeobecný súd by sa tak dopustil konania *ultra vires* v prípade, ak by si svojvoľne, t. j. bez opory v zákone (za zákon v materiálnej podobe treba považovať aj judikatúru ústavného súdu) rozšíril svoju jurisdikciu aj na rozhodnutie veci, ktorá inak patrila do kompetencie ústavného súdu. Preto v prejednávanej veci všeobecné súdy reflektovaním zmienených skutočností a z toho vyplývajúcim zastavením konania o návrhu sťažovateľa podľa piatej časti druhej hlavy OSP neporušili sťažovateľovo právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Sťažnosť sťažovateľa tak bola odmietnutá ako zjavne neopodstatnená podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. marca 2015

